

Monumentnummer*: 525611

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 22 april 2002
Kadaster deel/nr 82652/44

Woonplaats* Helden
Gemeente* Peel en Maas
Provincie* Limburg

Locatiennaam Helden
Locatieomschrijving Centraal op plein

Kadastrale gemeente* Helden
Sectie* G
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 5543

Omschrijving**

Inleiding.

Centraal op het Mariaplein te Helden-Dorp staande POMP uit 1865, gegoten door ijzergieterij Giesbers en Van Deun. Stilistisch vertoont de waterpomp invloeden van de Neo-Renaissance. IJzergieterij Giesbers en Van Deun was gevestigd in Roermond, halverwege de negentiende eeuw de tweede industriestad van Limburg. De firma Giesbers en Van Deun goot indertijd voor diverse gemeenten waterpompen. Hiervan zijn er thans nog maar enkele bewaard gebleven. Na een renovatie in de jaren negentig van de twintigste eeuw, waarbij het binnenwerk van de waterpomp werd verwijderd, heeft de voorheen verplaatste pomp haar oorspronkelijke situering op het plein teruggekregen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Indertijd betrok ze haar water van een nabijgelegen, ruim zes meter diepe welwaterput. Het oorspronkelijk zo waterrijke Mariaplein staat in de volksmond nog steeds bekend als 'De Pool' (waterkuil, waterplas).

Omschrijving.

De ranke, gietijzeren waterpomp beslaat een vierkante plattegrond met afgeschuinde hoeken en is opgebouwd uit een breder tweedelig basement, het pomplichaam en een bekronende hoed met groot overstek. Voor de pomp ligt een gefrijnde hardstenen waterbak. Basement en hoed zijn omzoomd met sierlijsten. In het basement het opschrift 'VAN DEUN / ROERMOND / 1865'. Het versoberde pomplichaam bestaat uit casementen. Aan de voorzijde een decoratieve zwanenhoofdkraan, aan de zijkant de zwengel met gebogen handgreep. De hoed wordt bekroond met een palmet.

Waardering.

De pomp aan het Mariaplein is van algemeen belang. Het object heeft cultuurhistorische waarden als uitdrukking van de historische collectieve watervoorziening en als herinnering aan de ijzergieterijen en industriële ontwikkeling van Roermond in de tweede helft van de negentiende eeuw. Daarnaast is het object van belang voor de typologische ontwikkeling van Limburgse dorpspompen. Het object bezit kunsthistorische waarde vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp en de sierlijke detaillering van met name de zwanenhoofdkraan. Het object bezit ensemblewaarde vanwege de karakteristieke stedenbouwkundige ligging centraal op het dorpsplein van Helden-Dorp. Het object bezit zeldzaamheidswaarde als voorbeeld van thans nog maar sporadisch bewaard gebleven, maar ooit in serie geproduceerd

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

straatmeubilair, en als relief van de geschiedenis van de
drinkwatervoorziening.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Straatmeubilair

Functie

Pomp